

ปัญหาการออกเสียงคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น เชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญ จังหวัดกาญจนบุรี*

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตี**

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการออกเสียงคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงไปและมอญ 6 โรงเรียนในอำเภอทองผาภูมิและอำเภอสี่งขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการอ่านและการพูดของนักเรียน 180 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่มชาติพันธุ์มีปัญหาการออกเสียงคำในภาษาไทย 4 ประการ คือ 1.การแทนที่ของเสียง (Substitution) 2.การไม่ออกเสียงในเสียงที่ต้องการ (Omission) 3.การออกเสียงเพิ่มไปจากเสียงที่ต้องการ (Insertion) 4.การแยกพยางค์ผิด (Parsing) ส่วนปัญหาเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหาการไม่ออกเสียงพยัญชนะท้ายมากกว่านักเรียนเชื้อสายมอญ และนักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหาการแทนที่เสียงสระมากกว่านักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยง

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของแผนงานวิจัยเรื่อง “บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาภาษาไทยสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญ” ประกอบด้วยโครงการวิจัยย่อย 2 โครงการคือ “บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาการออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญ” และ “บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาการใช้คำและประโยคของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญ” ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก สกว.

** รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The Thai Pronunciation Problems of Junior Primary School Students of Karen and Mon Ethnic Groups in Kanchanaburi

Suwattana Liamprawat*

Abstract

This research article presents the Thai pronunciation problems faced by Karen and Mon junior primary school students in six schools in Thong Pha Phum and Sangkhlaburi Districts, Kanchanaburi Province. Data were collected from reading and speaking of 180 students. The results indicated that both ethnic groups encountered 4 pronunciation problems: 1) Substitution, 2) Omission, 3) Insertion, and 4) Parsing. Furthermore, some problems are specific to ethnic group; for example, omission of final sounds are more prevalent in the Karen students while substitution of vowels are more prevalent in the Mon students.

บทนำ

ภาษาไทยมีความสำคัญในฐานะภาษาประจำชาติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้ภาษาไทยอยู่ในกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติยังกำหนดให้ “การอ่านออกเขียนได้” และ “การอ่านคล่องเขียนคล่อง” เป็นนโยบายเร่งรัดคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นและประถมศึกษาตอนปลายตามลำดับ นโยบายดังกล่าวจะสัมฤทธิ์ผลได้ ผู้เรียนต้องรู้หลักเกณฑ์ภาษาไทยและมีทักษะการอ่านการเขียนที่แม่นยำเพื่อให้บรรลุผลทั้ง 4 ด้านคือด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านค่านิยม และด้านการจัดการ

อย่างไรก็ตามหลักการของหลักสูตรส่วนหนึ่งกำหนดว่าเป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายหลักร่วมกันคือ เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถจัดหลักสูตรบางส่วนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพเหตุการณ์และสภาพท้องถิ่นได้ อีกทั้งต้องจัดการศึกษา ติดตาม และแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงถือได้ว่าครูเป็นบุคคลสำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนโดยเฉพาะท้องถิ่นที่มีผู้เรียนเป็นกลุ่มชาติพันธุ์

---

* Associate Professor, Department of Thai, Faculty of Arts, Silpakorn University

ประเทศไทยมีกลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic group) ในท้องถิ่นต่างๆ หลายกลุ่มที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ (first language) จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีอาณาเขตติดต่อกับสหภาพเมียนมาร์ อีกทั้งมีกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น กะเหรี่ยงโป มอญ ลาว ขมุ พม่า ในจำนวนกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้กะเหรี่ยงโปและมอญจัดเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอำเภอสังขละบุรี อำเภอทองผาภูมิ เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ต้องเรียนรู้ภาษาไทยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้เช่นเดียวกับเด็กไทยทั่วไป แต่สภาพความเป็นจริง เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ดังกล่าวมักใช้ภาษาแม่ในชีวิตประจำวันเพื่อติดต่อสื่อสาร และใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองเมื่ออยู่ที่โรงเรียน ปัญหาด้านการสื่อสารจึงเกิดขึ้น เพราะภาษากะเหรี่ยงโปและภาษามอญแตกต่างกับภาษาไทยเป็นอันมาก

การที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นมีภาษาแม่ (first language) หรือภาษาที่หนึ่งเป็นภาษากะเหรี่ยงโปและภาษามอญและต้องเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองที่โรงเรียน ผู้วิจัยคาดว่านักเรียนน่าจะมีปัญหาการออกเสียงภาษาไทยประเภทอื่นๆ ด้วย ดังที่แอล เซลิงเกอร์ (Selinker 1977) กล่าวว่า การเรียนภาษาที่สองนั้น ผู้เรียนจะสร้างระบบไวยากรณ์ใหม่ซึ่งมีลักษณะของการใช้กฎร่วมกันระหว่างสองระบบภาษาคือระบบของภาษาแม่และระบบของภาษาที่กำลังเรียนอยู่ แอล เซลิงเกอร์เรียกภาษาของผู้เรียนนี้ว่า “interlanguage” หรือ “ภาษาระหว่างสองระบบ” หรือ “อันตรภาษา” หมายถึง รูปแบบต่างๆ ทั้งด้านเสียง หน่วยคำและไวยากรณ์ ที่ปรากฏในคำพูดของผู้เรียนภาษาซึ่งเป็นรูปแบบที่ไม่ตรงกับบรรทัดฐานของภาษาที่สอง ทั้งที่ผู้เรียนได้เรียนและใช้รูปแบบที่ถูกต้องของภาษานั้นมาหลายปีแล้วก็ตาม บางครั้งรูปแบบภาษาระหว่างสองระบบอาจปรากฏได้อีกเมื่อผู้เรียนพบเนื้อหาหรือบทเรียนที่ยากเกินไป จึงนำเอารูปแบบภาษาแม่ของตนไปปะปนกับรูปแบบภาษาที่สอง

ผู้วิจัยมีความเห็นว่านักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญน่าจะมีปัญหาการออกเสียงคำในภาษาไทย จากการทบทวนงานวิจัยพบว่า มีผู้ศึกษาปัญหาการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์พอสสมควร เช่น ประสงค์ ราชณสุข และคณะ (2523) ศึกษาวิธีการแก้ไขการพูดภาษาไทยของเด็กชาวเขา บรรณ เลข สุปิ (2536) วิเคราะห์ความยากง่ายในการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เสนอ ตริวิเศษ (2542) วิเคราะห์ปัญหาการพูดและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในเขตอำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ จิตประภา ศรีอ่อน (2522) ศึกษาปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัดของเด็กชาวเขาเผ่าม้งในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก ธีระพันธ์ เหลืองทองคำและคณะ (2558) ศึกษาการอ่านออกเสียงและการพูดภาษาไทยไม่ชัดของนักเรียน

กลุ่มชาติพันธุ์ชั้นประถมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดพะเยา โดยนำปัญหา มาสร้างแบบฝึกอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว เป็นต้น

งานวิจัยที่ผ่านมาได้สะท้อนปัญหาการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ต่างๆ แต่ยังไม่มีการศึกษาปัญหาการออกเสียงคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงโปและมอญในจังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องดังกล่าว เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบปัญหาอันจะเป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษาและพัฒนาภาษาไทยแก่ นักเรียนทวิภาษา หรือการจัดทำนโยบายภาษาและการวางแผนการศึกษาของชาติให้สอดคล้อง กับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาร่วมเกี่ยวกับการออกเสียงคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงโปและมอญในจังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาเฉพาะกลุ่มเกี่ยวกับการออกเสียงคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงโปและมอญในจังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาเฉพาะปัญหาการออกเสียงสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญ
2. ศึกษาเฉพาะ 6 โรงเรียนในอำเภอทองผาภูมิและอำเภอส่งขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองเจริญ โรงเรียนบ้านกุยแห่ โรงเรียนบ้านลิ้นถิ่น ตำบลลิ้นถิ่น ตำบลลิ้นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ โรงเรียนอนุบาลสังขละบุรี โรงเรียนวัดวังแก้วเวการามและโรงเรียนบ้านชองกาเรีย ตำบลหนองลู อำเภอส่งขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
3. ศึกษาเฉพาะนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล คือ นักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงโปจำนวน 95 คน นักเรียนเชื้อสายมอญ จำนวน 85 คน รวม 180 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. สัมภาษณ์วิทยานิพนธ์ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับ ข้อบกพร่องในการออกเสียงพูด แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนภาษาที่สอง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบ เสียงภาษากะเหรี่ยงโปและมอญ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการออกเสียงพูดของนักเรียน

2. การเลือกพื้นที่ ผู้วิจัยเลือกจังหวัดกาญจนบุรีซึ่งอยู่ในภูมิภาคตะวันตกอันเป็นพื้นที่ทางการศึกษาซึ่งมหาวิทยาลัยศิลปากรมุ่งพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยและคณะวิชาจังหวัดกาญจนบุรี มีอาณาเขตติดกับสหภาพเมียนมาร์ อีกทั้งมีกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น กะเหรี่ยงไป๋ มอญ ลาว ขมุ พม่า ในจำนวนกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้ กลุ่มกะเหรี่ยงและมอญมีเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอำเภอทองผาภูมิและอำเภอสังขละบุรี ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลสนาม พบปะผู้ประสานงานในพื้นที่วิจัย จากนั้นจึงเลือกโรงเรียน 6 แห่ง เป็นพื้นที่เก็บข้อมูล คือ โรงเรียนบ้านหนองเจริญ โรงเรียนบ้านลั่นถัน และโรงเรียนบ้านกุยแห่ ตำบลลั่นถัน อำเภอทองผาภูมิ โรงเรียนบ้านชองกาเรีย โรงเรียนวัดวังกวีเวการามและโรงเรียนอนุบาลสังขละบุรี ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี

3. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) เป็นนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนซึ่งเป็นพื้นที่วิจัย
- 2) มีบิดามารดาพูดภาษากลุ่มชาติพันธุ์นั้นๆคือภาษากะเหรี่ยงไป๋หรือภาษามอญ
- 3) นักเรียนต้องใช้ภาษากะเหรี่ยงไป๋หรือภาษามอญสื่อสารในชีวิตประจำวันกับบุคคลในครอบครัวและคนในชุมชนที่มีชาติพันธุ์เดียวกัน

4) นักเรียนต้องมีอายุในการออกเสียงและสติปัญญาที่สมบูรณ์

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มอบหมายให้ครูคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 ชั้นละ 10 คน รวม 30 คน ใน 1 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 180 คน เป็นนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงไป๋ 95 คน นักเรียนเชื้อสายมอญ 85 คน

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

4.1 เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ได้แก่ แบบฝึกอ่านคำ อ่านประโยค เพื่อให้นักเรียนอ่านออกเสียง นอกจากนี้มีภาพเพื่อให้เด็กพูดเล่าเรื่องจากภาพ

4.2 เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลสำหรับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 3 ได้แก่ บทอ่าน เพื่อให้เด็กนักเรียนอ่านออกเสียงและภาพ เพื่อให้เด็กนักเรียนพูดเล่าเรื่องจากภาพ

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลดังกล่าวสร้างจากหนังสือแบบเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น คัดเลือกจากบัญชีคำศัพท์พื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2554 จัดทำโดย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ส่วนภาพที่ใช้เล่าเรื่องนั้นมีทั้งคู่สอนจัดเตรียมให้

และผู้วิจัยจัดเตรียมเอง ทั้งนี้ผู้สอนได้ตรวจสอบแล้วว่าเป็นภาพที่นักเรียนรู้จัก มีประสบการณ์สามารถเล่าเรื่องจากภาพนั้นๆได้

5. ช่วงเวลาการเก็บข้อมูล ผู้วิจัย ได้เก็บข้อมูลด้านปัญหาการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนช่วงเช้าและบ่ายในห้องเรียนของโรงเรียน ตั้งแต่เวลา 9.00-12.00 น. และ 13.00-16.00 น. เฉพาะวันหยุดคือวันเสาร์เท่านั้นเพราะวันจันทร์-วันศุกร์ นักเรียนเรียนวิชาอื่นๆด้วย ทางโรงเรียนจึงไม่สะดวกให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ระยะเวลาเก็บข้อมูลในโรงเรียน 6 แห่ง คือ เดือนธันวาคม-มีนาคม 2557

6. วิธีการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยและนักศึกษานิเทศศาสตร์เป็นผู้ช่วยวิจัยได้แบ่งกลุ่มเก็บข้อมูลจากนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงไปและมอญทั้ง 6 โรงเรียน โดยเก็บแต่ละชั้นเรียน การเก็บข้อมูลมี 2 วิธี คือ 1. เก็บข้อมูลจากการพูดถาม-ตอบกับผู้วิจัย การพูดแนะนำตัวเองในชั้นเรียน การพูดเล่าเรื่องจากภาพ การสนทนาด้วยภาษาไทยระหว่างนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ นักเรียนกับครู 2. เก็บข้อมูลจากการอ่านคำ ประโยคและบทอ่านตามที่กำหนด ทั้งนี้ผู้วิจัยจะพิจารณาด้านการออกเสียงของนักเรียนทั้งเสียงสระ พยัญชนะและวรรณยุกต์พร้อมกับบันทึกเสียงของนักเรียนด้วยเครื่องบันทึกเสียงและสัทอักษร (phonetic alphabet) เพื่อวิเคราะห์หน่วยเสียงและเสียงแปร

7. การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อผู้วิจัยได้บันทึกข้อมูลการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนด้วยสัทอักษรและบันทึกเสียงแล้ว ผู้วิจัยจึงนำมาวิเคราะห์โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error Analysis) ซึ่งใช้การเปรียบเทียบต่าง (contrast) ระหว่างการออกเสียงภาษาไทยมาตรฐานกับการออกเสียงของนักเรียน จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลมาจัดปัญหาการออกเสียงพูด โดยวิเคราะห์แยกประเภทและเรียงลำดับความถี่ของปัญหาที่พบด้วยคำร้อยละ รวมทั้งพิจารณาปัญหาการออกเสียงที่พบเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์และปัญหารวมด้วย

8. เรียบเรียงผลการวิจัยในรูปแบบของบทความวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาปัญหาการออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญจำนวน 180 คน เป็นนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงจำนวน 95 คน นักเรียนเชื้อสายมอญจำนวน 85 คน จาก 6 โรงเรียน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการอ่านรายการคำที่กำหนด บทอ่าน การพูดและการสนทนาพบปัญหาด้านการออกเสียงคำในภาษาไทยดังนี้

1. การแทนที่ของเสียง (Substitution) หมายถึง การที่เสียงนั้นถูกแทนที่ด้วยเสียงย่อยหรือหน่วยเสียง สาเหตุเกิดจากนักเรียนไม่สามารถออกเสียงนั้นได้ อันเป็นผลจากภาษาแม่ของ

นักเรียนไม่มีหน่วยเสียงนั้นหรือเกิดจากนักเรียนจำอักษรไทยไม่ได้ ไม่แม่นยำในการออกเสียงหรือความเคยชินในการออกเสียงผิดๆ ปัญหาการเปลี่ยนเป็นเสียงอื่นมีดังนี้

1.1 การแทนที่เสียงวรรณยุกต์ หมายถึง การที่หน่วยเสียงวรรณยุกต์นั้นถูกแทนที่ด้วยเสียงย่อยหรือหน่วยเสียงวรรณยุกต์อื่น จากการศึกษาพบว่านักเรียนมีปัญหาจำนวน 151 คนหรือร้อยละ 83.88 โดยนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหาการออกเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง จำนวน 77 คน หรือร้อยละ 81.05 นักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหาการออกเสียงวรรณยุกต์จำนวน 74 คน หรือร้อยละ 87.05 ปัญหาดังกล่าวพบมากเป็นอันดับ 1 ทั้งสองกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งเป็นปัญหาหลักของนักเรียน โดยเฉพาะการผันเสียงวรรณยุกต์ด้วยอักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำที่ไม่แม่นยำเพราะคำบางคำไม่มีรูปวรรณยุกต์ แต่พยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงหรือ ห นำ อ นำ นักเรียนเข้าใจว่าออกเป็นเสียงสามัญหรือเดาว่าเป็นเสียงวรรณยุกต์อื่นๆ ดังตัวอย่างคำที่ใช้หน่วยเสียงวรรณยุกต์ไม่ถูกต้อง เช่น

‘ลุ่มหลง’	/lùm lǒŋ/	————→*	/lùm loŋ/
‘เขาค้อ’	/khǎw khó:/	————→	/khǎw khî:/
‘ฝา’	/fǎ:/	————→	/fa:/
‘ถุง’	/thǔŋ/	————→	/thuŋ/
‘จุนเจียว’	/chǔn chǐaw/	————→	/chǔn chiaw/
‘ต๋นจิว’	/tôn ŋiŋw/	————→	/tôn ŋiŋw/
‘อย่า’	/jà:/	————→	/jâ:/
‘เซื่องช้า’	/chûŋ chá:/	————→	/chùŋ châ:/

บางกรณีนักเรียนออกเสียงโดยใช้เสียงวรรณยุกต์ย่อย (allotone)** ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เดียวกันจึงเกิดการแปร (variation) ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งนักเรียนอาจจำแนกได้ยากระหว่างหน่วยเสียงวรรณยุกต์ถิ่นกรุงเทพฯกับเพราะหน่วยเสียงวรรณยุกต์ถิ่นกาญจนบุรีที่นักเรียนเคยได้ยินในชีวิตประจำวัน เช่น

* การยกตัวอย่างจะใช้เครื่องหมาย ———→ หมายถึง นักเรียนออกเสียงเป็น...และใช้เครื่องหมาย/.../ แสดงการออกเสียงในระดับสัทศาสตร์(Phonemics)เพื่อให้เห็นการแทนที่ของหน่วยเสียง

** คนทั่วไปเรียกว่า “เสียงเหนือ” หรือ “สำเนียงเหนือ” ในทางภาษาศาสตร์จัดว่าเป็นความแตกต่างด้านสัทศาสตร์ ผู้วิจัยจึงแสดงการแปรในระดับสัทศาสตร์ (phonetics) โดยใช้เครื่องหมาย [....] และตัวเลขวรรณยุกต์สองหลักหรือสามหลักเพื่อให้เห็นความแตกต่างในระดับเสียงย่อยของวรรณยุกต์

‘ไบโบก’	[baj ³³ bo:k ²¹]	→	[baj ³³ bo:k ³⁵³]
‘หู’	[hu: ²⁴]	→	[hu: ⁴⁵¹]
‘สอง’	[sw:ŋ ²⁴]	→	[sw:ŋ ⁴⁵¹]
‘หลาย’	[la:j ²⁴]	→	[la:j ⁴⁵¹]
‘หนึ่ง’	[nuwŋ ²⁴]	→	[nuwŋ ³⁵³]

1.2 การแทนที่เสียงพยัญชนะ หมายถึง การที่หน่วยเสียงพยัญชนะนั้นถูกแทนที่ด้วยหน่วยเสียงพยัญชนะอื่นหรือเสียงย่อยอื่น จากการศึกษาพบปัญหา 2 ประเภท คือ

1.2.1 การแทนที่พยัญชนะ <ร> นักเรียนมักออกเสียงพยัญชนะต้น /r/ <ร> เป็นเสียง /l/ <ล> ทั้งการสนทนาและการอ่านโดยเฉพาะการสนทนาหรือการพูดหน้าชั้นเรียนด้วยความเคยชินและการได้ยินในชีวิตประจำวัน นักเรียนทุกคนจึงออกเสียง /r/ เป็น /l/ ส่วนการอ่านคำนั้น นักเรียนบางคนซึ่งเป็นส่วนน้อยระมัดระวังออกเสียง /r/ ได้ถูกต้องเพราะเห็นรูปเขียน ร เรือ ปัญหาการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้น /r/ เป็น /l/ นี้พบมากเป็นอันดับ 1 ของการออกเสียงพยัญชนะพบจำนวน 146 คนหรือร้อยละ 81.11 โดยนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหา 79 คน หรือร้อยละ 83.15 ส่วนนักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหา 67 คน หรือร้อยละ 78.82 อนึ่งการออกเสียง /r/ เป็น /l/ นี้ยังเป็นสาเหตุหนึ่งของการออกเสียงควบกล้ำพยัญชนะต้น ร เรือไม่ชัดด้วยดังตัวอย่างคำต่อไปนี้

‘แรง’	/rɛ:ŋ/	→	/lɛ:ŋ/
‘ไผเราะ’	/phaj rɔʔ/	→	/phaj lɔʔ/
‘รูด’	/rû:t/	→	/lû:t/
‘รังนก’	/raŋ nók/	→	/laŋ nók/
‘รอง’	/rɔ:ŋ/	→	/lɔ:ŋ/

1.2.2 การแทนที่พยัญชนะเสียงอื่น ๆ การออกเสียงพยัญชนะอื่นๆ ที่มีปัญหา ผู้วิจัยได้จัดไว้ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันซึ่งนับแยกจากกลุ่มการออกเสียง /r/ เป็น /l/ เพราะเห็นว่าการออกเสียง /r/ เป็น /l/ จัดเป็นปัญหาเร่งด่วนพบเป็นจำนวนมากกว่า

การออกเสียงพยัญชนะอื่นที่มีปัญหานั้นเกิดจากการออกเสียง /r/ เป็น /l/ เกิดจากการที่นักเรียนเห็นว่ารูปพยัญชนะไทยบางตัวคล้ายคลึงกันแต่ออกเสียงต่างกันเป็น คนละหน่วยเสียง นักเรียนจำสับสนและไม่แม่นยำ เช่น รูปพยัญชนะ บ /b/ กับ ป /p/ พ /ph/ กับ ฟ /f/ ด /d/ กับ ค /kh/ ต /t/ กับ ช /ch/ ผ /ph/ กับ ฝ /f/ น /n/

กับ ม /m/ ล /l/ กับ ส /s/ หรือเกิดจากการอ่านไม่ออกจึงเดาออกเป็นเสียงอื่นที่ไม่สัมพันธ์กัน ทั้งๆที่คำนั้นไม่มีปัญหาเมื่อออกเสียง เพียงแต่นักเรียนเห็นรูปคำนั้นแล้วอ่านไม่ออก จากการศึกษาพบว่านักเรียนมีปัญหาจำนวน 86 คนหรือร้อยละ 47.77 โดยนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหาดังกล่าว จำนวน 46 คน หรือร้อยละ 48.42 นักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหาจำนวน 40 คนหรือร้อยละ 47.05 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

‘บาน’	/ba:n/	→	/pa:n/
‘พัด’	/phát/	→	/fát/
‘คาน’	/kha:n/	→	/da:n/
‘ยื่น’	/jû:n/	→	/jû:k/
‘คอย’	/khɔ:j/	→	/khò:p/
‘ชัน’	/chán/	→	/chám/
‘ออก’	/ʔò:k/	→	/ʔòʔ/*
‘ผิด’	/phít/	→	/phìʔ/
‘หมาก’	/mà:k/	→	/màʔ/
‘เดือดร้อน’	/dùat rɔ:n/	→	/tuan lɔ:n/

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังพบว่านักเรียนบางคนออกเสียงพยัญชนะไม่ถูกต้อง มีการเปล่งเสียงแปรไปจากการออกเสียงในภาษาไทยมาตรฐาน ได้แก่ การออกเสียง <ส> /s/ โดยใช้ลิ้นแตะระหว่างฟัน (interdental) คือ [θ] ซึ่งเป็นเสียงย่อย (allophone) ของหน่วยเสียง /s/ อีกด้วย ซึ่งพบไม่มากนักมีจำนวน 6 คน หรือร้อยละ 3.33

1.3 การแทนที่เสียงสระ หมายถึง การที่หน่วยเสียงสระนั้นถูกแทนที่ด้วยหน่วยเสียงสระอื่น จากการศึกษาพบว่านักเรียนสับสนเรื่องการออกเสียงสระเสียงสั้นและเสียงยาว หรือออกเสียงผิดเพราะจำรูปสระไม่ได้หรือมีปัญหาเกี่ยวกับสระลดรูป สระประสมในภาษาไทย จากการศึกษาพบว่านักเรียนมีปัญหาจำนวน 104 คนหรือร้อยละ 57.77 โดยนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหาการแทนที่เสียงสระจำนวน 46 คน หรือร้อยละ 48.42 นักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหาการเปลี่ยนเสียงสระจำนวน 58 คน หรือร้อยละ 68.32 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

‘ยับเยิน’	/jáp jɛ:n/	→	/jáp jian/
-----------	------------	---	------------

* การออกเสียงพยัญชนะทำเป็น /ʔ/ พบในนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมากกว่าเชื้อสายมอญ

‘คุณ’	/khun/	→	/khon/
‘แจกัน’	/cɛː kan/	→	/cɛː ka:n/
‘เดี่ยว’	/diaw/	→	/dûaj/
‘ป้าย’	/pâ:j/	→	/pô:j/
‘เบิกบาน’	/bè:k ba:n/	→	/biap ba:n/
‘อิงอ่าง’	/ʔùŋ ʔà:ŋ/	→	/ʔìn ʔà:t/ ~ /ʔ:t ʔâ:ŋ/*
‘ซอหนา’	/sô:n hă:/	→	/sô:n hă:/
‘นกเอี้ยง’	/nók ʔiŋ/	→	/nók ʔiŋ/
‘โดย’	/do:j/	→	/duaj/
‘เหว’	/hêw/	→	/hîaw/

นอกจากนี้ยังผู้วิจัยยังพบปัญหาการออกเสียงสระเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ กล่าวคือ นักเรียนเชื้อสายมอญหลายคนมีปัญหาการออกเสียงสระ อี เมื่อประสมกับพยัญชนะท้าย ว แหวน /i/ + /w/ → /iw/ นักเรียนจะออกเป็นเสียงสระ - ี ย ประสมกับพยัญชนะท้าย ว แหวน /ia/ + /w/ → /iaw/ ซึ่งไม่พบในกลุ่มนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยง จัดว่าเป็นปัญหาที่ควรแก้ไขเฉพาะกลุ่ม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

‘หิว’	/hîw/	→	/hîaw/
‘ซีอิ้ว’	/si: ʔíw/	→	/si: ʔíaw/
‘ต๋นจี้ว’	/tôn ɲíw/	→	/tôn ɲíaw/
‘สิว’	/síw/	→	/síaw/
‘ปลิว’	/pliw/	→	/plíaw/
‘หมีว’	/mîw/	→	/míaw/

2. การไม่ออกเสียงในเสียงที่ต้องการ (Omission) หมายถึง การที่ละไม่ออกเสียงนั้นในตำแหน่งที่เสียงนั้นต้องปรากฏและไม่มีกรแทนที่ด้วยเสียงใดๆทั้งสิ้น สาเหตุอาจเกิดจากนักเรียนอ่านคำไม่ออกจึงข้ามไปไม่ออกเสียงหรือกลุ่มของเสียงซึ่งเป็นการอ่านข้ามทั้งพยางค์หรือเกิดจากความเคยชินขณะพูด ความไม่ใส่ใจหรือความไม่รู้ เช่น การออกเสียงควบกล้ำ บางกรณีนักเรียน

---

* คำหนึ่งอาจมีการออกเสียงที่มีปัญหาหลายประเภทในคนเดียว เช่น ปัญหาการออกเสียงพยัญชนะและสระ ผู้วิจัยจะนับความถี่ตามปัญหาที่พบโดยแยกประเภทและนับซ้ำจำนวนคน

อาจจะเขียนคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำได้แต่ไม่ออกเสียงควบกล้ำ หรือเกิดจากปัญหาภาษาแม่ของนักเรียนที่ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะในตำแหน่งนั้นๆ เช่น กรณีนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงจะมีปัญหาการออกเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทยเพราะภาษากะเหรี่ยงไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย ปัญหาการไม่ออกเสียงในเสียงที่ต้องการแบ่งได้ดังนี้

2.1 การไม่ออกเสียงควบกล้ำ หมายถึง การที่นักเรียนออกเสียงในคำที่มีพยัญชนะต้นควบกล้ำ 2 เสียงเป็นเสียงเดียว ส่วนใหญ่จะละเสียงที่ 2 คือเสียงที่ควบกล้ำด้วย /r, l/ หากเป็นเสียงควบกล้ำ /khw/ และ /kw/ นักเรียนบางคนจะออกเป็นเสียง /f/ หรือออกเสียงที่ 1 หากเป็นการอ่านคำพบว่านักเรียนจะอ่านข้ามอักษรที่จำไม่ได้ว่าออกเสียงอย่างไร จะอ่านเฉพาะที่อ่านได้เท่านั้นเช่น คล /khl/ ออกเสียงเป็น ล /l/ ปัญหาการไม่ออกเสียงควบกล้ำนี้มีสอนในแบบเรียนเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 จากการศึกษาพบว่านักเรียนมีปัญหาจำนวน 73 คน หรือร้อยละ 60.83 โดยนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหาจำนวน 37 คน หรือร้อยละ 63.79 (คิดเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ที่เรียนคำควบกล้ำจำนวน 58 คน) นักเรียนเชื้อสายมอญจำนวน 38 คน หรือร้อยละ 61.29 (คิดเฉพาะนักเรียนจำนวน 62 คน) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

‘กวาง’	/kwa:ŋ/	→	/wa:ŋ/
‘ขวาน’	/khwǎ:n/	→	/fǎ:n/ หรือ /wǎ:n/
‘เกลือ’	/klua/	→	/kua/
‘เปลือก’	/pluak/	→	/pə:k/
‘ครอบครัว’	/khrŋ:p khrua/	→	/khŋ:p khua/
‘สงกรานต์’	/sŋ kra:n/	→	/sŋ ka:n/
‘เพลง’	/phle:ŋ/	→	/phe:ŋ/

2.2 การไม่ออกเสียงพยัญชนะท้าย หมายถึง การที่นักเรียนละเสียงพยัญชนะท้ายในตำแหน่งที่เสียงนั้นต้องปรากฏ อาจเป็นเพราะนักเรียนอ่านแล้วประสมเสียงพยัญชนะท้ายไม่ได้จึงละเว้นไม่ออกเสียงหรือปัญหาภาษาแม่ที่ไม่มีพยัญชนะท้าย เช่น ภาษากะเหรี่ยง พบว่านักเรียนมีปัญหาการไม่ออกเสียงพยัญชนะท้ายจำนวน 71 คน หรือร้อยละ 39.44 โดยนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงจะมีปัญหามากกว่านักเรียนเชื้อสายมอญ กล่าวคือ นักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหา 49 คน หรือร้อยละ 51.57 ส่วนนักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหา 22 คน หรือร้อยละ 25.88 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

‘ธนาคาร’	/tha na kha:n/	→	/tha na kha:/
----------	----------------	---	---------------

'เลขที่'	/lê:k thî:/	→	/lê: thî:/
'หุง'	/hũŋ/	→	/hũ:/
'อื่น'	/ʔù:n/	→	/ʔù:/
'วิงวอน'	/wiŋ wɔ:n/	→	/wi: wɔ:/
'เลียว'	/líaw/	→	/lia/

2.3 การไม่ออกเสียงบางพยางค์ หมายถึง การที่นักเรียนไม่ออกกลุ่มของเสียงในตำแหน่งนั้นๆ ปัญหานี้เกิดกับการอ่าน เมื่อนักเรียนอ่านบางพยางค์ไม่ออกจึงข้ามไป พบว่านักเรียนมีปัญหาจำนวน 78 คนหรือร้อยละ 43.33 โดยนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหา 38 คนหรือร้อยละ 40 นักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหา 40 คน หรือร้อยละ 47.05 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

'เกษตร'	/ka sè:t/	→	/kè:t/
'สามัคคี'	/să: mák khi:/	→	/să: mək/
'ไกล่เกลี่ย'	/klàj klia/	→	/kàj/
'เขี้ยวขี้'	/khǎaw kha ci:/	→	/khǎaw ci:/ หรือ/ khǎaw cí:/
'อัยยาศัย'	/ʔàt tha ja: sǎj/	→	/ʔàt ja: sǎj/

3. การออกเสียงเพิ่มไปจากเสียงที่ต้องการ (Insertion) หมายถึงการที่นักเรียน ออกเสียงบางเสียงหรือกลุ่มของเสียงซึ่งไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของคำนั้น สาเหตุจากความไม่แม่นยำขณะอ่านหรือเป็นคำบาลี-สันสกฤตที่มีการันต์หรือไม่มีการันต์แต่ไม่ออกเสียง ซึ่งเป็นคำค่อนข้างยากสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น หรือเป็นคำไทยที่นักเรียนออกเสียงเพิ่มเพราะเห็นรูปเขียนประเภท ห นำ หรือ อ นำในการอ่านคำ ปัญหาการออกเสียงเพิ่มไปจากเสียงที่ต้องการมีดังนี้

3.1 การเพิ่มหน่วยเสียง หมายถึง การที่นักเรียนออกเสียงบางเสียงเพิ่มเพราะไม่ระวังขณะอ่าน มักพบท้ายพยางค์ ซึ่งมีไม่มากนัก การออกเสียงลักษณะนี้เกิดจากการอ่านที่ไม่แม่นยำ พบว่านักเรียนมีปัญหาจำนวน 7 คนหรือร้อยละ 3.88 โดยนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหาจำนวน 4 คน หรือร้อยละ 4.21 ส่วนนักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหาจำนวน 3 คน หรือร้อยละ 3.52 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

'สตรอบเปอรี'	/sa trɔ: bə: rí:/	→	/sa tɔ:m bə: lí:/
'เรื่องเรือ'	/ruaŋ rûa/	→	/ruaŋ ruaŋ/
'ทัพพี'	/tháp phi:/	→	/tháp phim/

3.2 การเพิ่มพยางค์ หมายถึง การที่นักเรียนออกกลุ่มของเสียงเพิ่มซึ่งไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของคำนั้นทำให้คำนั้นมีพยางค์เพิ่มขึ้น มักเป็นคำบาลี-สันสกฤตในบทอ่านหรือคำที่มีรูปเขียน ห นำ อ นำ ซึ่งปกติจะไม่ออกเสียงอักษรนำ แต่นักเรียนมักอ่านแยกพยางค์ ทำให้มีพยางค์เพิ่มขึ้น หรือคำควบกล้ำ < กว ขว พร > พบว่านักเรียนมีปัญหานี้จำนวน 13 คนหรือร้อยละ 7.22 โดยนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหาการออกเสียงโดยเพิ่มพยางค์จำนวน 10 คน หรือร้อยละ 10.52 ส่วนนักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหานี้จำนวน 3 คน หรือร้อยละ 3.52 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

‘พยาธิ’	/pha jâ:t/	————→	/pha ja: thíʔ/
‘เกษตร’	/ka sè:t/	————→	/ke: sa tɔ:n/
‘สามารถ’	/să: mâ:t/	————→	/să: ma: lôt/
‘ผลุนผลัน’	/phlŭn phlăn/	————→	/pha lun pha lan/
‘พรวด’	/phrûat/	————→	/pha lûat/

4. การแยกพยางค์ผิด (Parsing) หมายถึง การที่นักเรียนออกเสียงโดยแยกกลุ่มของเสียงผิดแต่ยังคงมีจำนวนพยางค์เท่าเดิม สาเหตุจากการอ่านที่ไม่คล่องหรือไม่เคยอ่านคำนั้นมาก่อน หรือไม่ทราบความหมาย ปัญหานี้พบข้อบกพร่องไม่มากนัก พบว่านักเรียนมีปัญหานี้จำนวน 18 คนหรือร้อยละ 10 โดยนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหาการแยกพยางค์จำนวน 7 คน หรือร้อยละ 7.36 ส่วนนักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหานี้จำนวน 11 คน หรือร้อยละ 12.94 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

‘แสดง’	/sa dɛ:ŋ/	————→	/sɛ: don/
‘แปร่ง’	/prɛ:ŋ/	————→	/pɛ: lon/
‘ตามอง’	/ta: mɔ:ŋ/	————→	/ta:m ʔon/
‘เตลิด’	/ta lè:t/	————→	/te: lít/

จากปัญหาการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญทั้ง 4 ประเภทดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาจัดเรียงลำดับความถี่ที่พบมากและน้อยดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ปัญหาการออกเสียงคำในภาษาไทยของนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญจัดตามลำดับความถี่

ประเภทที่	ปัญหาการออกเสียง	ลำดับความถี่	จำนวนคนที่มีปัญหา	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
1.	การแทนที่ของเสียง 1.1 การแทนที่เสียงวรรณยุกต์ 1.2 การแทนที่เสียงพยัญชนะ 1.2.1 การแทนที่เสียงพยัญชนะต้น <ร> 1.2.2 การแทนที่เสียงพยัญชนะอื่นๆ 1.3 การแทนที่เสียงสระ	1 2 5 4	151 146 86 104	83.88 81.11 47.77 57.77
2.	การไม่ออกเสียงในเสียงที่ต้องการ 2.1 การไม่ออกเสียงควบกล้ำ 2.2 การไม่ออกเสียงพยัญชนะท้าย 2.3 การไม่ออกเสียงบางพยางค์	3 7 6	73 71 78	60.83* 39.44 43.33
3.	การออกเสียงเพิ่มไปจากเสียงที่ต้องการ 3.1 การเพิ่มหน่วยเสียง 3.2 การเพิ่มพยางค์	10 9	7 13	3.88 7.22
4.	การแยกพยางค์ผิด	8	18	10

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญทั้ง 4 ประเภทดังกล่าว หากจะพิจารณาปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยเกินร้อยละ 50 จะพบว่ามี 4 ประเภทดังนี้ **ปัญหาร่วมอันดับ 1** คือ การแทนที่เสียงวรรณยุกต์ร้อยละ 83.88 ในการอ่านคำหรือบทอ่าน นักเรียนนำหน่วยเสียงหนึ่งไปแทนอีกหน่วยเสียงหนึ่ง โดยเฉพาะพยัญชนะต้นกลุ่มอักษรสูงที่คู่กับอักษรต่ำ เช่น ข-ค ถ-ท ผ-พ ฝ-ฟ ส-ซ ทั้งนี้เพราะรูปวรรณยุกต์เมื่อปรากฏกับพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรสูงและอักษรต่ำจะออกเสียงไม่ตรงกับรูป แตกต่างกับอักษรกลางซึ่งเป็นคำที่รูปและเสียงวรรณยุกต์ตรงกัน หากเป็นการสนทนานักเรียนบางคนพูดด้วยสำเนียงไทยถิ่นกาญจนบุรีซึ่งเป็นเสียงวรรณยุกต์ย่อ

อันดับที่ 2 คือปัญหาการแทนที่เสียงพยัญชนะ ผู้วิจัยพบว่าปัญหาการแทนที่เสียง < ร > ร้อยละ 81.11 นักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญมีปัญหาเหมือนกันคือออกเสียง /r/ เป็น /l/

* เฉพาะข้อนี้คิดจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ซึ่งเรียนเรื่องเสียงควบกล้ำจำนวน 120 คน ส่วนข้ออื่น ๆ คิดจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2 และ 3 จำนวน 180 คน

โดยเฉพาะการสนทนาร้อยละ 100 หากเป็นการอ่านคำหรือบทอ่าน ปัญหานี้จะลดลงบ้างเพราะนักเรียนเห็นรูปคำใช้พยัญชนะต้น ร เรือ จึงกระดกลิ้นออกเสียงได้ชัดเจนมีความระมัดระวังมากขึ้น

อันดับที่ 3 คือ ปัญหาการไม่ออกเสียงควบกล้ำร้อยละ 60.83 นักเรียนจะออกเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวเสียงแรกหรือเป็นเสียงอื่น พบการสนทนามากกว่าการอ่าน ทั้งนี้เพราะการอ่านนั้นนักเรียนเห็นอักษร < ร ล ว > จึงระมัดระวังการออกเสียง

อันดับที่ 4 คือ ปัญหาการแทนที่เสียงสระร้อยละ 57.77 นักเรียนจะมีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านสระเปลี่ยนรูป คือ สระอะ อือ เอะ แอะ เอะ สระประสมเอีย เอือ อัว ซึ่งพบทั้งนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญซึ่งเป็นปัญหาร่วมเพราะสระไทยซับซ้อนมีการเปลี่ยนรูปเมื่อมีตัวสะกด เช่น ก + ะ = กะ เมื่อมีตัวสะกด สระอะจะเปลี่ยนเป็นไม้หันอากาศ < ั > = กัน นักเรียนต้องจำรูปเพิ่มแม้ว่าจะออกเสียงสระอะเหมือนกัน

เปรียบเทียบปัญหาการออกเสียงคำในภาษาไทยของนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญ

จากปัญหาทั้ง 4 ข้อ ซึ่งมีความถี่ที่พบเกินร้อยละ 50 ซึ่งเป็นปัญหาร่วม ผู้วิจัยได้นำปัญหาทั้ง 10 ข้อ มาจำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์อีกครั้ง เพื่อพิจารณาว่าปัญหาใดที่มีความถี่ต่างกันค่อนข้างมากซึ่งอาจเป็นปัญหาเด่นของนักเรียนแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบปัญหาการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญ

ประเภทที่	ปัญหาการออกเสียง	กะเหรี่ยง 95 คน		มอญ 85 คน	
		จำนวนคนที่ มีปัญหา	ร้อยละ	จำนวนคน ที่มีปัญหา	ร้อยละ
1.	การแทนที่ของเสียง				
	1.1 การแทนที่เสียงวรรณยุกต์	77	81.05	74	87.05
	1.2 การแทนที่เสียงพยัญชนะ				
	1.2.1 การแทนที่เสียงพยัญชนะต้น ร	79	83.15	67	78.82
	1.2.2 การแทนที่เสียงพยัญชนะอื่นๆ	46	48.42	40	47.05
	1.3 การแทนที่เสียงสระ	46	48.42	58	68.32
2.	การไม่ออกเสียงในเสียงที่ต้องการ				
	2.1 การไม่ออกเสียงควบกล้ำ	37	63.79	38	61.29
	2.2 การไม่ออกเสียงพยัญชนะท้าย	49	51.57	22	25.88
	2.3 การไม่ออกเสียงบางพยางค์	38	40	40	47.05
3.	การออกเสียงเพิ่มไปจากเสียงที่ต้องการ				
	3.1 การเพิ่มหน่วยเสียง	4	4.21	3	3.52

ประเภทที่	ปัญหาการออกเสียง	กะเหรี่ยง 95 คน		มอญ 85 คน	
		จำนวนคนที่ มีปัญหา	ร้อยละ	จำนวนคน ที่มีปัญหา	ร้อยละ
	3.2 การเพิ่มพยางค์	10	10.52	3	3.52
4.	การแยกพยางค์ผิด	7	7.36	11	12.94

จากตารางแสดงการเปรียบเทียบปัญหาการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญจะเห็นได้ว่าปัญหาแต่ละข้อมีความถี่ค่าร้อยละใกล้เคียงกันยกเว้น 2 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเกินร้อยละ 50 คือ 1.การแทนที่เสียงสระ นักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหามากกว่าคือ 68.23 ในขณะที่นักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหาร้อยละ 48.42 ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 50 กล่าวคือ นักเรียนเชื้อสายมอญจะมีความถี่ปัญหาการออกเสียงสระโดยเฉพาะสระอิและมีตัวสะกด ว แหวน ซึ่งระบบเสียงภาษามอญไม่มีการเกิดร่วมกัน 2. การไม่ออกเสียงพยัญชนะท้าย นักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหามากกว่าคือร้อยละ 51.57 ในขณะที่นักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหาร้อยละ 25.88 ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 50 เพราะระบบเสียงภาษากะเหรี่ยงไม่มีพยัญชนะท้าย หากนักเรียนบางคนฝึกฝนก็สามารถออกเสียงคำในภาษาไทยที่มีโครงสร้างพยางค์แบบนี้ได้

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยปัญหาการออกเสียงคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญจำนวน 180 คน จาก 6 โรงเรียนในอำเภอทองผาภูมิและอำเภอสงขลาบุรี จังหวัดกาญจนบุรี สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาการออกเสียงที่เป็นปัญหาร่วมกันทั้งสองกลุ่มชาติพันธุ์ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยคือ 1) การแทนที่เสียงวรรณยุกต์ 2) การแทนที่เสียงพยัญชนะต้น ร 3) การไม่ออกเสียงควบกล้ำ 4) การแทนที่เสียงสระ 5) การแทนที่เสียงพยัญชนะอื่นๆ 6) การไม่ออกเสียงบางพยางค์ 7) การไม่ออกเสียงพยัญชนะท้าย 8) การแยกพยางค์ผิด 9) การเพิ่มพยางค์ 10) การเพิ่มหน่วยเสียง

ส่วนผลการวิจัยเมื่อเปรียบเทียบปัญหาเฉพาะกลุ่มเรื่องการออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญแล้วพบว่านักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหาการออกเสียงสระเกินร้อยละ 50 คือ 68.23 ในขณะที่นักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหาร้อยละ 48.42 โดยเฉพาะปัญหาการออกเสียงสระอิและมีตัวสะกด ว แหวน ในกลุ่มนักเรียนเชื้อสายมอญ

ส่วนปัญหาของนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงนั้น ผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาเรื่องไม่ออกเสียงพยัญชนะท้าย แม้ว่าปัญหาข้อนี้มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 ในภาพรวมคือร้อยละ 39.44

เมื่อพิจารณาให้ละเอียดจะเห็นว่านักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหาเกินร้อยละ 50 คือร้อยละ 51.57 ในขณะที่นักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหาเรื่องดังกล่าวร้อยละ 25.88

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาารวมของนักเรียนทั้งสองกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งเป็นปัญหาเด่นพบเกินร้อยละ 50 ทั้ง 4 ประการ น่าจะเกิดจากการอ่านที่ไม่แม่นยำ จำรูปพยัญชนะ สระ สับสน การได้ยินเสียงที่ผิดหรือความเคยชินในการออกเสียง ปัญหาดังกล่าวนับว่าเป็นปัญหาการออกเสียงของนักเรียนเชื้อสายอื่นๆที่เรียนภาษาไทยเช่นกัน ดังงานวิจัยของธีระพันธ์ เหลืองทองคำ และคณะ (2558) พบว่านักเรียนทุกกลุ่มชาติพันธุ์*ในอำเภอเชียงคำและอำเภอปง จังหวัดพะเยา นั้นมีปัญหาที่โดดเด่น คือ การออกเสียง ร เรือ และเสียงควบกล้ำ** ที่คล้ายคลึงกันซึ่งเกิดจากการอ่านที่ไม่แตกฉานและความรู้ด้านอักขรวิธีไม่แม่นยำมากกว่าการแทรกแซง (interference) จากภาษาแม่หรืองานวิจัยของประสงค์ รายนสุขและคณะ (2523) พบว่านักเรียนชาวเขามมีปัญหาการออกเสียง ร เรือ และเสียงควบกล้ำในภาษาไทย นอกจากนี้งานวิจัยของประจิตต์ อภินัยนุรักษ์ (2557) พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ออกเสียง ร เรือ เป็น ล ลิง และละเว่นไม่ออกเสียงควบกล้ำด้วย

ปัญหาการออกเสียงวรรณยุกต์นั้นนับเป็นปัญหาที่พบในนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์อื่นเช่นกัน แม้จะเป็นปัญหาร่วมของนักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญในกลุ่มทดลอง หากจะพิจารณาเมื่อแยกความถี่คำร้อยละตามกลุ่มชาติพันธุ์ให้ละเอียดพบว่า กลุ่มนักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหาเรื่องดังกล่าวร้อยละ 87.05 มากกว่านักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงเพียงเล็กน้อยซึ่งมีปัญหาร้อยละ 81.05 อาจเป็นเพราะภาษามอญไม่มีเสียงวรรณยุกต์ นักเรียนต้องเรียนรู้ใหม่ อีกทั้งระบบอักขรวิธีของไทยที่สะกดไม่ตรงกับ การออกเสียงโดยเฉพาะอักษรสูงคู่กับอักษรต่ำและอักษรกลาง คำเป็นและคำตายที่มีรูปวรรณยุกต์ไม่เป็นระบบเดียวกัน นับว่าเป็นปัญหาสำคัญและยากมากสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ที่ใช้ภาษากะเหรี่ยงและมอญเป็นภาษาแม่ ข้อค้นพบประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ฤทธิ์ โสภา (2531) ที่ศึกษาปัญหาการออกเสียงคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พูดภาษาเขมรและภาษาส่วยเป็นภาษาแม่ พบว่าถึงแม้นักเรียนสามารถออกเสียงวรรณยุกต์ได้ครบทั้ง 5 เสียง แต่ยังคงแทนที่หน่วยเสียงวรรณยุกต์ผิดเพี้ยนอย่างไม่เป็นระบบ

---

* ได้แก่กลุ่มชาติพันธุ์ไทยยวน ไทลื้อ ไทอีสาน(ลาว) เมี่ยน(เย้า) ม้งขาว กะเหรี่ยงสะกอ อาข่า(อีก้อ) และปัฐ

** แบบเรียนวิชาภาษาไทย สอนเรื่องการอ่านคำควบกล้ำ เริ่มชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เช่นเดียวกับงานวิจัยของเสนอ ตริวิเศษ (2542) ที่พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้ภาษาเขมรเป็นภาษาแม่ มีปัญหาการออกเสียงวรรณยุกต์มากที่สุด

ส่วนปัญหาเด่นที่พบเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์นั้นอาจเกิดจากการแทรกแซงของภาษาแม่อยู่บ้าง ดังที่ผู้วิจัยพบว่านักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยงมีปัญหาการออกเสียงพยัญชนะท้ายมากกว่านักเรียนเชื้อสายมอญนั้นอาจเป็นเพราะภาษากะเหรี่ยงไปไม่มีเสียงพยัญชนะท้าย (พจนานารถ เสมอมิตร 2526) สอดคล้องกับงานวิจัยของประสงค์ ราชณสุขและคณะ (2523) ศึกษาปัญหาการออกเสียงของนักเรียนชาวเขาแล้วพบว่ามีปัญหาการออกเสียงตัวสะกด <ก บ ด ม น ง>

สำหรับปัญหาการออกเสียงสระนั้น นักเรียนเชื้อสายมอญมีปัญหาตกว่านักเรียนเชื้อสายกะเหรี่ยง โดยเฉพาะการออกเสียงสระประสมเพราะภาษามอญมีสระประสม 5 หน่วยเสียง คือ /ea, oa, ae, ao, oe/ ไม่มีสระประสมใดเหมือนสระประสมในภาษาไทย คือ /ia ua ua/ นอกจากนี้ยังนักเรียนเชื้อสายมอญยังมีปัญหาการออกเสียงสระ /i/ + เสียงท้าย /-w/ เช่น หิว ออกเป็น เหี่ยว เพราะระบบเสียงภาษามอญเสียงดังกล่าวไม่เกิดร่วมกัน (นริศรา โฉมศิริ 2547) ส่วนภาษากะเหรี่ยงไปมีสระเดี่ยวธรรมดาเหมือนภาษาไทยเพียงแต่ไม่มีความต่างเรื่องความสั้น-ยาว ของเสียงสระ นอกจากนี้ยังมีสระเดี่ยวเสียงนาสิก 2 หน่วยเสียงสระเดี่ยวเสียงกักที่เส้นเสียง 6 หน่วยเสียงและสระประสม 13 หน่วยเสียง (พจนานารถ เสมอมิตร 2526) การมีเสียงสระที่หลากหลาย อาจทำให้นักเรียนบางคนสามารถปรับการออกเสียงให้ใกล้เคียงกับเสียงสระในภาษาไทยได้เร็วกว่า แม้ว่าบางคนจะมีปัญหาการออกเสียงอยู่บ้าง อย่างไรก็ตามผู้วิจัยสังเกตเห็นความแตกต่างระหว่างการอ่านออกเสียงและการพูดเล่าเรื่องหรือการสนทนาถึงแม้ว่าไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการวิจัย กล่าวคือโดยทั่วไปนักเรียนมีปัญหาการอ่านมากกว่าการพูดทั้งนี้เพราะนักเรียนไม่สามารถโยงอักษรไทยกับการออกเสียงได้จึงอ่านไม่ออก ส่วนการพูดนั้นนักเรียนมีคู่สนทนาอาจเลียนการออกเสียงภาษาไทยจากคู่สนทนาได้บ้างหรือใช้บริบทตลอดจนภาษาท่าทางช่วย ส่วนการออกเสียง ร และเสียงควบกล้ำ ร นั้นพบว่ามีปัญหาการพูดมากกว่าการอ่าน เกิดจากการที่คนในชุมชนไม่ออกเสียงให้ได้ยิน การได้ยินเสียงผิดๆหรือเกิดจากความเคยชิน แต่เมื่อนักเรียนอ่านเห็นคำที่มีอักษร < ร > เป็นพยัญชนะต้นหรือคำควบกล้ำ < ร > จึงระมัดระวังพยายามออกเสียงให้ถูกต้อง

จากผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการออกเสียงคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นเชื้อสายกะเหรี่ยงและมอญ อำเภอทองผาภูมิและอำเภอดงชะบุรี จังหวัดกาญจนบุรีมีทั้งปัญหาาร่วมกันซึ่งสามารถพบในกลุ่มนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์อื่นซึ่งเกิดจากการอ่านที่ไม่แม่นยำ จำตัวอักษรสับสน หรือความเคยชินขณะพูดเพราะฟังมาผิดๆ และมีปัญหาเฉพาะกลุ่ม

ชาติพันธุ์ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลของภาษาแม่ ดังนั้นหากครูผู้สอนสังเกตปัญหาและเน้นการฝึกให้นักเรียนออกเสียงภาษาไทยทั้งการอ่านและการพูดให้ถูกต้องตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนจะส่งผลให้นักเรียนสามารถเขียนภาษาไทยได้ถูกต้องเมื่อเรียนชั้นสูงต่อไป

บรรณานุกรม

- จิตประภา ศรีอ่อน. (2522). ปัญหาการพูดภาษาไทยไม่ชัดของเด็กชาวเขาเผ่าม้งในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ตาก. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณรงค์ฤทธิ โสภา. (2531). การวิเคราะห์ปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นเด็กเล็กและชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พูดภาษาเขมรและภาษาส่วยในชีวิตประจำวัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีระพันธ์ เหลืองทองคำและคณะ. (2558). รายงานการวิจัยเรื่อง วิจัยและพัฒนาแบบฝึกอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแก้ไขปัญหาการอ่านออกเสียงและการพูดภาษาไทยไม่ชัด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- นริศรา โฉมศิริ. (2547). การศึกษาบริบททางภาษาศาสตร์วัฒนธรรมของชื่อชาวมอญ กรณีศึกษาชาวมอญที่บ้านวังกะ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี . วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บรรเลง สุปี. (2536). การวิเคราะห์ความยากง่ายในการอ่านและการเขียนคำพื้นฐานภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประจิตต์ อภินัยนุรักษ์. (2527). การศึกษาเปรียบเทียบความบกพร่องทางการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ประสงค์ ราชณสุขและคณะ. (2523). *การศึกษาและวิธีการแก้ไขการพูดภาษาไทยของเด็กชาวเขา*. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พจนารถ เสมอมิตร. (2526). *ระบบเสียงภาษาไพล่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พรวพร อ่วมเจริญ และสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. (2558). การเปรียบเทียบการพูดและการเขียนจากการเล่าเรื่องของเด็กออกทิสติก. *วารสารวิชาการ Veridian E-journal* 8,1 (เดือนมกราคม-เมษายน) : 988-1011.
- เพ็ญศิริ เทพวิทักษ์กิจ. (2530). *การวิเคราะห์ลักษณะการพูดไม่ชัดของเด็กในโรงเรียนเขตอำเภอพรหมบุรีจังหวัดสิงห์บุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เสนอ ตริวิเศษ. (2542). *การวิเคราะห์ปัญหาการพูดและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในเขตอำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ ที่ใช้ภาษาเขมรและภาษาส่วยในชีวิตประจำวัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ . (2545). *เสียงและระบบเสียงภาษาไทย*. ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร .

Reference

- Mukgoen, Sunee. (1980). *Articulatory Characteristics of School Children Aged Three to Eight Years in Phya Thai Area*. Master Thesis, Mahidol University.
- Selingker, L. (1997). "Interlanguage" In *Error Analysis*. Singapore : Singapore offset Printing Ltd.